БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫН!

Буряат-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 95 (6024)
МАЙН 10
СРЕДА
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

ПАРТИЙНА СУГЛААНАЙ ИДЕЙНЭ ХЭМЖЭЭЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Коммунистнуудые хүмүүжүүлгэдэ партийна суглаанай үүргэнь тон ехэ. Тиимэhээ партийна суглаан — большевистскээр хүмүүжүүлгын hургуули мүн гэжэ зүб нэрлэгдэдэг байна. Партийна суглаан дээрэ коммунистнууд өөрынгөө организациин байдал тухай асуудалнуудые сэхэрүүнь, партийнаар, принципиальнаар хэлсэдэг, дутуу дундануудаа элирүүлдэг, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлдог.

Бурят-Монголой областной парторганизаци дотор суглаагаа коммунистнуудые хүмүүжүүлгын бодото hургуули болгожо шадаhан, энэ талаар баян дүй дуршэлтэй болоhон организацинууд яhала олон бии. БМАССР-ой Верховно Соведэй Президиумэй дэргэдэхи партийна эхин организаци партийна суглаан дээрээ ажал хүдэлмэри тухай асуудалнуудай хажуугаар, нийтэ-политическэ ба теоретическэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ» гэhэн Ленинэй номоор теоретическэ элидхэлые, «Космополитизмтэй ба хилын саадахидта дооро дохин hүгэдэлгэтэй партиин ябуулжа байгаа тэмсэл» гэhэн элидхэлые партийна суглаанууд дээрээ зүбшэн хэлсэhэн байна. Иимэнүүд асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ коммунистнуудай политическэ ба теоретическэ хатуужалгада тон ехээр туhална.

Мүн өнөөнэй хажуугаар нилээд олон организацинуудта партийна суглаае ёhо тэдыгээр үнгэргэдэг гү, али заримандаа хоёр гурбан hараар үнгэргэнгүйшье байжа байдаг ушар үзэгдэдэг. Энэ хадаа партиин политикын асуудалые сүлөөтэйгөөр зүбшэн хэлсэжэ байха, большевистскэ өөрыгөө шүүмжэлэлгын ашаар партийна журамые бэхижүүлхэ гэhэн ВКП(б)-гэй Уставай эрилтэдэ таарахагүй ябадал болоно.

Большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл болбол партийна суглаае эрхимээр, идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэлгын шухала условинь болодог байна. Большевистскэ шүүмжэлэл хэжэ, дутуу дундануудаа, алдуу эндүүнүүдээ элирүүлээгүй hаа, бидэнэр саашаа дабшажа, улам hайнаар ажаллажа шадахагүй байнабди. Теэд, большевистскэ шүүмжэлэлые нюур сахингүйгөөр дэлгэрүүлхэ эгээн зохид газарнуудай нэгэниинь партийна суглаан байха юм.

Суглаае эрхим hайнаар үнгэргэхэ шухала эрхэ байдалнуудай нэгэн гэхэдэ, элидхэлые шүүмжэлэлтэйгөөр ба өөрыгөө шүүмжэлэлтэйгээр хэхэ ябадал болоно. Хэниие шье дайраагүй, юрэнхы дээрэ хэлэгдэhэн, халирхай өлидхэл шүүмжэлэл үүсхэхэгүйнь мэдээжэ. Тиимэhээ элидхэлые большевистскэ хурсаар, шүүмжэлэл татахаар хэхэ ёhотой.

Удаадахи шухала эрилтэ хадаа суглаан дээрэ хэлсэхэ асуудалые зүбөөр шэлэн табилга болоно. Дайралдаhан лэ асуудалые бэшэ, харин бодото ажабайдалhаа үндэhэлэн гараhан, бодото ажабайдалаар үүсхэгдэhэн, коммунистнуудые hонирхуулжа байhан асуудалнуудые суглаан дээрэ табиха гээшэ ехэшэг удхашанартай. Мүнөөдэр манай газетэдэ толилогдожо байгаа, нүхэд Бальжинимаев, Помазкин ба Жамбаев гэгшэдэй статьянууд дээрэhээ ямар тобшолол гаранаб гэхэдэ, асуудалые зүбөөр шэлэн ололго, тэрээниие идейнэ дээдэ хэмжээндэ зүбшэн хэлсэлгэ, тодорхой hайн тогтоол гаргалга —партийна суглаае бэлэдхэлгэ ба үнгэргэлгын центральна зорилгонууд болоно.

Партийна суглаае бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэ хэрэгтэ хэрэггүй гү, али жэжэ юумэ гэжэ байхагүй. Соносхол үлгэлгэ, суглаанай гэр байра, саарhа, гуурhа, гэрэл, hуури гэхэ мэтые бэлэдхэлгэ—бултадаал шухала хэрэгтэй хүдэлмэри гээшэ. Жэшээлхэдэ, соносхолые абажа үзэе. Зарим парторганизациин секретарьнууд энээниие үлүү хүдэлмэри шэнгеэр hанадаг. Теэд энэнь шал буруу hанал мүн. Суглаанай соносхол бишыханшье hаа, тон ехэ удхашанартай хэрэг мүн. Соносхол уншаад, ямар асуудал суглаан дээрэ хэлсэгдэхээ байhыень хэдэн хоног урдаhаа мэдээд ябахадаа коммунист болбол тэрэ асуудалаар хэлэхэ үгэеэ досоогоо hанажа, бэлдэжэ ябаха ёhотой болоно. Тиимэ болохолоороо суглааншье hонирхолтойгоор, үүсхэл эдэбхитэйгээр үнгэрхэ ушартай болоно.

Партийна суглаа үнгэргэлгөөр хэрэг дүүрэхэ ёhогүй. Суглаан — хэрэгэй түрүүшын шата мүн. Энээнэй гол, шухала шатань суглаанай hүүлээр эхилдэг. Суглаанай гаргаhан шиидхэбэриие бодото хэрэг дээрэ бэелүүлхэ хэрэгтэй.

Суглаанай шиидхэбэри дотор гол пунктнууд бэшэгдэдэгынь мэдээжэ. Тиимэhээ, партийна бюро гү, али секретарь абтаhан тогтоолнуудые дүүргэлтэ болгохо тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалха, тиихэдээ тус бүри пунктнуудые дүүргэхэ этапууд, арга методууд болон хүсэнүүдые хубаарилан табиха ёhотой.

Партийна эхин организацинуудай тоосоото-hунгуулиин суглаанууд дээрэ шэнэ хүнүүд парторганизациие хүтэлбэрилэгшэдөөр hунгагдаа. Тэдэнэр болбол партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин методүүдые, тэрэ тоодо суглаа бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэ методые түргөөр шудалха ёhотой. Энээн дээрэhээ бүхы партийна дотоодын хүдэлмэриин хэмжээн нилээд дулдыдаха байна бшуу.

Шэнэ урьhаламжа угаа ехэ амжалтатайгаар тараагдана

СССР-эй арадай ажахые hэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй Табадахи урьhаламжын тон ехэ амжалта тухай мэдээсэлнүүд ороной городууд ба тосхонуудhаа абтажа үргэлжэлhөөр. Ажалшад болбол патриотическа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда өөhэдынгөө нөөсэлгэнүүдые гүрэндөө урьhаар үгэжэ байна.

Шэнэ урьhаламжа гаргалгада зорюулагдаhан олоной суглаанууд Воронежын предприятинууд дээрэ болоо.

Гүрэнэй шэнэ урьhаламжа Татарска АССР-тэ, Дагестанда, Ханты-Мансийска национальна округто, Калининградта, Чусовойдо (Молотовско область), Уржумда (Кировскэ область), Армавирта амжалтатайгаар захюулагдажа байна.

Тэрэшэлэн Красноярска хизаарай, Рязанска, Молотовско, Закарпатска, Калининска, Костромской ба ондоошье областьнуудай тосхонуудта урьhаламжа захилга эмхитэйгээр ябажа байна.

Модо урадхуулга эхилбэ

Гол мүрэнүүдэй мүльhэн хайлажа, «Бурмонголлес» трестын зарим леспромхозууд үнгэрэгшэ 1949—50 онуудай сезон соо бэлэдхэhэн модонуудаа урадхуулжа эхилбэ.

Майн 5-дэ Хориин леспромхозой (директорынь нүхэр Якищенок) модошод Худан гол дээгүүр модо урадхуулгаяа hайн бэлэдхэлтэйгээр эхилбэ. Леспромхозой кадрова хүдэлмэрилэгшэдhөө бүридэhэн бригаданууд участогуудтаа гаража, 3—4 үдэрэй турша дотор 20.284 кубометр модо эрье дээрэhээ уhаар урадхуулба.

Хандагайн леспромхозой модо урадхуулагшад Үдэ голой урасхалда 11.000 кубометр модо табяа.

Тэрэшэлэн Байкальска ба Итанцинска леспромхозууд модо урадхуулгада муу бэшэ бэлэдхэлтэйгээр ерээ. Тус леспромхозуудай модо урадхуулагшад 15.000 кубометр модо уhанда табяа.

Майн 9-нэй мэдээгээр, «Бурмонголлес» трест дотор бүхы дээрээ 116.200 кубометр модон урадхуулагдаба.

Энэ жэлдэ модо урадхуулгые саг болзор соонь амжалтатайгаар дүүргэхын тула, эдэ леспромхозуудай урадхуулгын участогуудаар табигдаhан бригадануудай хүдэлмэриие зүбөөр эрхилхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдажа байна.

ССР Союзай Сэрэгэй Министрын ПРИКАЗ

1950 оной майн 9. № 57. Москва город.

Нүхэд Советскэ Армиин солдадууд, сержантнууд, офицернүүд ба генералнууд!

Табанжэлэй урда тээ советскэ арад ба тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд большевигүүдэй партяар, агууехэ вождь ба гениальна полководец нүхэр Сталинаар хүтэлбэрилэгдэн ябажа, германска империализмые илаhан түүхэтэ илалта туйлаад, манай социалистическэ Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые аршалан хамгаалhан ба Европын арадуудые фашистска хюдалгаhаа абарhан байна.

Фашистска Германиие илаhан алдарта илалтын табанжэлэй ойтой дашарамдуулжа Таанадые амаршалан, баяр хүргэнэб.

Илалтын Үдэрэй хүндэлэлдэ зорюулан ЗАХИРХАМНИ:

Мүнөөдэр, майн 9-дэ, манай Эхэ ороной столица — Москвада, союзна республикануудай столицануудта, тэрэшэлэн Калининградта ба Львовто, герой—городууд: Ленинградта, Сталинградта, Севастопольдо ба Одессэдэ — артиллерийскэ 30 буудалгаар салют хэхэ.

Советскэ арад ба манай Эхэ ороной амгалан тайбан, аюулгүй байдалые сахин жагсагша шэн габьяата Советскэ Арми мандаха болтогой!

Манай Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ — большевигүүдэй Бүхэсоюзна Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Манай инаг вождь ба полководец, Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө байлдаануудта наhа бараhан геройнуудта хэтэ мүнхын алдар соло!

ССР Союзай Сэрэгэй Министр
Советскэ Союзай Маршал А. ВАСИЛЕВСКИЙ.

ССР Союзай Уhан-Сэрэгэй Министрын ПРИКАЗ

1950 оной майн 9. № 28. Москва город.

Нүхэд матросууд ба солдадууд, старшинанууд ба сержантнууд!

Нүхэд офицернүүд, адмиралнууд ба генералнууд!

Табанжэлэй урда тээ советскэ арад ба тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд большевигүүдэй партяар, агууехэ вождь ба гениальна полководец нүхэр Сталинаар хүтэлбэрилэгдэн ябажа, германска империализмые илаhан агууехэ түүхэтэ илалта туйлаад, манай социалистическэ Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые аршалан хамгаалhан ба Европын арадуудые фашизмhаа абарhан байна.

Фашистска Германиие илаhан алдарта илалтын табанжэлэй ойтой дашарамдуулжа Таанадые амаршалан, баяр хүргэнэб.

Агууехэ советскэ арад ба тэрэнэй Уhан-Сэрэгэй флот мандаха болтогой!

Манай Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ — Ленин—Сталинай парти мандаха болтогой!

Манай агууехэ вождь, багша ба полководец Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталин мандаха болтогой!

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө байлдаануудта наhа бараhан геройнуудта хэтэ мүнхын алдар соло!

ССР Союзай Уhан-Сэрэгэй Министр
Адмирал И. ЮМАШЕВ.

И. В. Сталинай зохёолнуудай табадахи том татар хэлэн дээрэ хэблэгдээ

КАЗАНЬ, майн 4. (ТАСС). Татариин гүрэнэй издательство И. В. Сталинай зохёолнуудай табадахи томые татар хэлэн дээрэ оршуулан хэблэжэ гаргаба.

Чехословацка арадhаа нүхэр И. В. Сталинда эльгээhэн амаршалга

ПРАГА, майн 7. (ТАСС). Чехословакиие героическа Советскэ Армиин сүлөөлhэнэй 5 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай заседанида хабаадагшад 1950 оной майн 6-да Генералиссимус И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые нэрьемэ альгаташалган доро угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Амаршалга соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Хүндэтэ нүхэр Сталин!

Манай Чехословацка республикые алдарта Советскэ Армиин сүлөөлhэнhөө хойшо 5 жэл болоhоной ойтой дашарамдуулан Танда ба бүхы советскэ арадта шэн зүрхэнэйнгөө амаршалгануудые ба ахадүүгэй ёhоор дуратай, баяр баясхалантай ба үнэн сэхэ байhанайнгаа найдуулгануудые хүргэнэбди.

Үнгэрhэн 5 жэл соо Чехословакиин хүдэлмэришэн анги ба ажалшадай ябаад үнгэрhэн замые баяртай ба омогорхолтойгоор харанабди.

Бидэнэр фашистска эзэмдэлгын хойшолонгуудые амжалтатайгаар усадхаад, манай орондо арадай демократическа байгуулалтын үндэhэ hууринуудые табяабди. 1948 оной февральда бидэнэр реакци ба империалистнуудай агентнуудые илаhан шухала ба алдарта илалтые туйлаад, мүнөө манай түрүүшын табанжэлые бэелүүлэн, манай орондо социализмын үндэhэ hууринуудые байгуулжа байнабди. Үнгэрhэн жэлнүүдтэ энэ замаар ябажа шадаха байhанайнгаа түлөө, мүнөө социализм байгуулжа шадаха аргатай байhанайнгаа түлөө бидэнэр имагтал Советскэ Союзда ба хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда өөртэтнай баясхалан хүргэнэбди. Бүхы дэлхэйн ажалшадай аша туhада Танай агууехэ ажалай хэрбээ хэгдээгүй байгаа hаа, манай республикада Танай агууехэ туhаламжын хэрбээ үзүүлэгдээгүй байгаа hаа, бидэнэй эдэ туйлалтанууд ба омогорходог зүйлнүүд байхагүй hэн.

Фашизмые илаhан героическа Советскэ Арми Европын арадуудта, тэрэ тоодо бидэнэртэ—чехүүд болон словагуудта ажабайдалые тэхэрюулжэ үгөө.

Советскэ Союзгүйгөөр hаа сүлөөтэ Чехословацка республикаhаа байтагай, манай арадта ямаршье ажабайдал байхагүй hэн.

Имагтал Танай өөрынтнай захиралтаар советскэ танкнуудай арми тэмсэжэ байгаа Прагада туhалхын тула баатарлиг походто Берлинhээ мордожо, зайлашагүй усадхагдаха аюулhаа Прагые абарhаниие, хүндэтэ нүхэр Сталин, хэзээдэшье мартахагүйбди.

Тиимэл ушарhаа манай хэдэн мянган городууд ба деревнинүүд, хэдэн миллион манай гражданинууд бидэниие сүлөөлэгшэ советскэ түрүүшын сэрэгшэдэй үзэгдэhэн тэрэ үдэрые мүнөө инаглалтайгаар hанана. Тиимэл ушарhаа манай арад манай эрхэ сүлөөгэй түлөө өөhэдынгөө шуhаяа адхаруулhан советскэ баатарнуудай хэдэн арбаад мянган могилануудые инаглалтайгаар ба нангинаар сахин хадагална.

Өөрынгөө Эхэ ороной эзэдынь болоhонойнгоо түлөө, фабрикантнууд ба помещигүүдые намнаhанайнгаа, промышленностиие национализировалhанайнгаа, таряашадта газар үгэжэ, засагай органуудые—национальна комитедүүдые байгуулhанайнгаа түлөө бидэнэр Советскэ Союзда ба хүндэтэ нүхэр Сталин Танда баясхалантайбди. Баруун Европодо арадуудай дура зоригые империалистическэ эзэмдэлгын арминуудай хайра гамгүйгөөр даража байхадань, харин коммунистическэ парти түрүүтэй хүдэлмэришэн ангяар хүтэлбэрилэгдэдэг манай арадай революционно үүсхэлынь өөрынгөө хүсэнүүдые хүгжөөн бадаруулжа байна, энэ хадаа бидэниие Советскэ Союзай Армиин сүлөөлhэнэй аша үрэ мүн.

Манай республикада экономическа угаа ехэ туhаламжа үзүүлhэнэйтнай түлөө Советскэ Союзда ба нүхэр Сталин, Танда баясхалан хүргэнэбди. 1947 ондо угаа аюулта ехэ ган гасуурай болохо үедэ, нүхэр Сталин Танай өөрынтнай үүсхэлээр Советскэ Союзhаа бидэндэ үзүүлэгдэhэн туhаламжые илангаяа ехэ баясхалантайгаар hананабди. Энэ туhаламжа бидэниие үлэсхэлэнhөө абараа hэн, арадай демократическа байгуулалтада эсэргүү эрид добтолго хэхэ ябадалдаа ган гасуурые, тэрэнэй экономическа хойшолонгуудые хэрэглэхэ гэжэ оролдоhон реакциин түсэбүүдые бута сохихо арга боломжо бидэндэ олгоо hэн. Нүхэр Клемент Готвальдын хүтэлбэри доро ябажа, 1948 оной февральда реакциие илаhан манай арадай алдарта илалта хадаа социализм байгуулха зам бидэндэ нээгээ.

Мүнөө орон дотороо социализм **байгуулжа шадаха байhандаа Советскэ Союзда ба хүндэтэ нүхэр** *Сталин, Танда баясхалан хүргэнэбди.* Советскэ Союзай ба эб найрамдалай уласхоорондын лагериин асари ехэ хүсэнүүд лэ бидэниие империалистнуудай хорото аашануудhаа абарна, бидэндэ амгалан байдал хангана. Советскэ Союз **түрүүтэй, хүндэтэ нүхэр Сталин,** Танай сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро бүхы дэлхэйн олон зуугаад миллион ажалшад эб найрамдалай түгэс хүсэтэ лагерь болон нийлэбэ. Тэрэнэй угаа ехэ хүсэнүүдынь дайн үүдхэгшэ империалистическэ этэгээдүүдэй гэмтэ түсэбүүдые бута сохино.

Манай республикые Советскэ Армиин сүлөөлhөөр 5 жэл болоhоной ойн үдэртэ, мүнөөдэр, хүндэтэ нүхэр Сталин, эдэ бүгэдэ тухай hананабди, Танда ба бүхы советскэ арадта иимэ тангариг үргэнэбди:

Советскэ Союзтай хамтадаа хэлбэришэгүй ба үнэн сэхэ ходоол ябахабди. Эб найрамдал хамгаалагшадай зэргэнүүдтэ жагсахабди, бүхы оронуудай ажалшадтай хани барисаанай ба ахадүүгэй мэдэрэлээр **холбогдоhон байхабди.**

Манай орон дотор социализм байгуулха хэрэгтэ энээнэй урда тээхиhээ бүри эршэмтэйгээр хүсэнүүдээ үгэхэбди, манай байгуулалтын дайсадые улам эридээр дарахабди. **Бүхы дэлхэй дээрэ эб** найрамдалай, демократиин ба социализмын эсэстээ илахын тула бүхы хүсэеэ үгэхэбди.

Тиихэ зуураа, бидэнэр советскэ арадай ба тэрэнэй Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин баян дүй дуршэл дээрэ hурахабди, Маркс ба Ленинэй hургаалай дууhашагүй баялиг дээрэ hураха байнабди, олон арбаад жэл соо революционно ажал ябуулга хэхэ үедөө, хүндэтэ нүхэр Сталин, Та тэрэ hургаалые холо хүгжөөhэн ба баяжуулhан байнат.

Сүлөөлэгшэ героическа Советскэ Армида—алдар соло!

Арадуудай эб найрамдалые, эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые найдамтайгаар хамгаалагша, маниие сүлөөлэгшэ — түгэс хүсэтэ Советскэ Союз мандаха болтогой!

Советскэ арадай алдарта ударидагша, бүхы дэлхэйн ажалшадай авангард—Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) парти мандаха болтогой!

Советскэ Союзай ба Чехословакиин арадуудай ахадүүгэй мүнхэ союз мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь ба багша, манай арадай эрхим хани агууехэ Сталинда алдар соло!

Советскэ правительствые толгойлогшо нүхэр И. В. Сталинда японско сэрэгэй пленэйхид баясхалан хүргэбэ

Советскэ Союзhаа нютагаа бусаhан японско сэрэгэй пленэйхидhээ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр И. В. Сталинай ба Советскэ Правительствын нэрэ дээрэ олон тоото бэшэгүүд абтаа. Сэрэгэй пленэйхидэй олоной суглаанууд дээрэ тус бэшэгүүд зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. Эдэ суглаануудынь советскэ арад тушаа японско арадай хани ёhоной мэдэрэлэй демонстраци болоо. Японско сэрэгэй пленэйхид хадаа тэдээндэ хүн ёhоор хандаhанайнь түлөө гүнзэгы баяр баясхалангай мэдэрэлые бэшэгүүд соогоо нүхэр И. В. Сталинда мэдүүлhэн ба Эхэ орондоо бусажа ошомсоороо эб найрамдалай лагериие бэхижүүлхын түлөө, Советскэ Союзтай хани барисаатай байхын түлөө тэмсэл ябуулхабди гэжэ найдуулhан байна.

Тиимэ бэшэгүүдэй тоодо, японско сэрэгэй 66434 пленэйхидэй гар табяатай нэгэ бэшэгынь, 26 метр ута торгон бүд дээрэ уралан оёгдонхой, тэрэ бэшэгтэнь 14 мянган иероглиф бии, мүн модоор hиилэгдэн хэгдэhэн, туг баригшадай скульпторна группаар шэмэглэгдэнхэй.

Тус бэшэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Советскэ Союзда байхадаа бидэнэр сэдьхэл бодолой талаар түрүүшынхеэ сүлөөтэй хүнүүд болоhон ба үнэниие мэдэhэн байнабди.

Илаhан социализмын агууехэ оронhоо гаража бусахадаа бидэнэр японско арадай ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаанай түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэхэбди гэжэ, агууехэ социалистическэ гүрэнэй арадта ба бүхы дэлхэйн ажалшадай инаг вождь, гениальна багша, Танда, баярай ёhоор тангариг үргэнэбди, юундэб гэхэдэ, гансахан энэ хани барисаан манай арадта зол жаргал, национальна бэеэ даанхай байдал, эб найрамдал, эрхэ сүлөө ба демократиие олгожо шадаха байна. Японско арадай ба Советскэ Союзай арадуудай үндэhэн интересүүдынь бүри таараха гэжэ бидэнэр мэдэнэбди.

Американска империалистнуудаар ба бэеэ худалдаhан японско хархис этэгээдүүдээр тараагдадаг антисоветскэ худал хуурмаг зүйлнүүдые бута сохихын тула, бидэнэр японско ажалшадта социалистическэ орон тухай үнэн ушарые хэлэжэ үгэхэбди.

Американска империалистнуудшье, японско милитаристнуудшье гэмтэ бузар түсэбүүдыень бэелүүлхэ үгэ дууламгай солдадууд болгожо бидэниие дахин шадахагүй гэжэ бидэнэр тангариг үргэнэбди.

Демократиин хэрэгтэ, эб найрамдалай хэрэгтэ ба бүхы оронуудай ажалшадай ахадүүгэй хани барисаанай хэрэгтэ эсэстээ хүрэтэр үнэн байхабди гэжэ бидэнэр тангариг үргэнэбди».

(ТАСС)

Советскэ арадай түүхэтэ илалтын табанжэл

М. КОЗЛОВ,
генерал-лейтенант

Советскэ арад ба сүлөөдэ дуратай бүхы хүн түрэлтэн болбол гитлеровскэ Германие Советскэ Союзай, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй илаһан агууехэ илалтын табадахи ойе тэмдэглэжэ байна.

Большевигүүдэй партиин хүтэлбэреэр, нүхэр Сталинай сэсэн ударидалгаар советскэ арад, советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд немецко-фашистскэ булимтарагшадта эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Эхэ оронойнгоо нэрэ түрэ, эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые аршалан хамгаалхаһаа гадна, мүн фашистскэ богоолшолгын аюулһаа Европын арадуудые абарһан байна.

Бүхы оронуудтахи хархисууд хэдэн олон жэлдэ советскэ арадые ба тэрэнэй армиие гүжэрдэлгын хуурмаг үгэ тарааһан байгаа. Гитлеровскэ һүрэг дээрэмшэдтэ эсэргүүсэн Соведүүдэй ороной шэн зоригтойгоор тэмсэһэнэй ашаар, тэрэ худал хуурмаг үгэ ба хардалга түрдэлгэнь тооһон тоброг болгогдоо. Советскэ Союз тухай, социализм байгуулгадахи тэрэнэй илалтанууд тухай үнэн ушарые бидэнһээ нюудаг, бидэние мэхэлдэг байгаа гэжэ дэлхэйн арадууд ойлгооһэн. Советскэ Союзһаа жэшээ абаха юумэнүүд бии гэжэ, «Советскэ Арми мүнөө сагай түрүүклассна арми мүн, үсэгэлдэр европейскэ гүрэнүүдэй арминуудые айн һүрдүүлжэ байһан гитлеровскэ армиие һамна сохёо» (Сталин) гэжэ дэлхэйн арадууд ойлгоо.

Дэлхэйн арадуудай хараһаар байхада советскэ гүрэнэй ба тэрэнэй армиин нэрэ хүндын иимэ ехээр ургаһан ябалал хадаа дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо гэжэ һэдэгшэдэй, агрессивнэ дай үүдхэгшэ англо-американска хархисуудай интересүүдтэ зүришэнэ. Тиимэл ушарһаа, айзенхауэрнүүд, черчилльнүүд ба тэдэнтэй нүхэсэгшэд фашистскэ Германида эсэргүү тэмсэлэй түүхые хазагайруулха ба дайсаниие бута сохилгодо Советскэ Армиин бэелүүлһэн шиидхэхы үүргые багадхаха гэжэ оролдоно.

Гэбэшье, гитлеровскэ Германида эсэргүү Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ябуулганууд бүхы арадуудта һанагдана.

Хүндэ хүшэр ба шуһата байлдаануудай гурбан жэл соо советскэ арад, Советскэ Арми болбол гитлеровскэ Германитай ба тэрэнэй дахуулнуудтай урда урдаһаа тулалдан дайлалдаад, илажа гараһан байна. Европодо хоёрдохи фронтын нээгдэһэнэй һүүлээршье немецко-фашистскэ арминуудта эсэргүү тэмсэлэй бүхы хүндэ хүшэрынь Советскэ Союзда тудаһан зангаараа байгаа. Европодо хоёрдохи фронт нээлгые Англиин ба США-гэй зүгһөө хододоо хойшо татадагынь юрын ушар бэшэ байба. Энэнь Советскэ Союзай хүсые бууруулха, СССР-ые агууехэ держава байхыень үни удаан саг соо болюулжа, США-һаа ба Англиһаа дулдыданги байдалда оруулха гэһэн зорюутын ябуулга байгаа.

Манай социалистическэ гүрэн, советскэ арад ба тэрэнэй арми дайнай бүхы хүндэ хүшэрые даажа, эдэнэй хубида тудаһан хамаг туршалгануудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дабан амжажа гараһан, тиигээд англо-американска хархисуудай хорото муухай аашануудые буруутуулан, фашистскэ Германие бүримүһэн бута сохиһон байна. Германска фашизмые һамна сохихо дурагүй ба Германие аюултай конкурент бэшэ болгон һулаэруулха тэдыгөөр хизаарлаха гэжэ бодомжолдог Англиин ба Америкын зонхилхы нюурнуудай хорото бузар түсэбүүдынь һандараа һэн. Тэрэшэлэн Советскэ Союзые һулаэруулха гэһэн тэдэнэй бодомжонуудынь буруу һүрөө бэлэй. Манай гүрэн бүри ехээр бэхижэжэ, хилэнүүдээ һайнаар тогтоон, дайгаа дүүргэһэн байха юм.

СССР-тэ добтолон орохо үедөө фашистскэ Германи английска ба американска правительствонуудай зөргөөрнь орхиһоной үндэһөөр бүхы Европын экономикые барандань шахуу эзэлээд, ара үбэргүй зэбсэглэжэһэн, дайшалхы дүй дүршэлтэй ба капиталистическэ оронуудтахи эгээн хүсэтэ армитай болоһон байгаа. Тиигэбэшье, бүхы капиталистическэ оронуудые һүрдүүлһэн энэ хүсэниинь Советскэ Союзаар, алдарта Советскэ Армяар бута сохигдоо. Манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд лэ немецко-фашистскэ армиие түрүүшээр һаатуулаад, һүүлээрнь бута сохихо шадалтай байгаа.

1941 ондо Москвагай оршондо дайсаниие һамна сохёод, Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд дайндахи үүсхэлые бүримүһэн эзэлэн, 1942—43 оной үбэл немецүүдые Сталинградай оршондо бута сохихо сталинска түсэб бэелүүлһэн юм. Советскэ Союзай ба тэрэнэй армиин ургажа байгаа хүсэниинь 1943 оной зун Курска сахаригтахи асари ехэ байлдаанай үедэ, 1944 он дотор дайсаниие сохиһон сталинска арбан сохилтонуудай үедэ, 1945 ондо дайсаниие өөрынь столица —Берлиндэ хүреэлжэ, эсэслэн бута сохихо үедэ гайхамшагаар бадараа һэн. Гитлеровскэ Германида эсэргүү дайе илалта түгэлдэрөөр дүүргэжэ, Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд болбол империалистическэ Япониин капитулировалхыень баадхан, зүүн зүгтэхи дэлхэйн агрессиин гуламтые усадхаһан байгаа.

Гитлеровскэ Германиие илаһан Советскэ Союзай илалта хадаа капитализмһаа социализмын тон үлүү һайн байһые эли тодоор харуулаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайндахи манай илалта — советскэ общественнэ ба гүрэнэй байгуулалтын илалта, Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй илалта мүн. Тус илалтые большевигүүдэй партиин ба тэрэнэй вождь нүхэр Сталинай сэсэмэргэн политика хангаа. Манай илалтын эшэ үндэһэнүүдынь советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэл дотор, манай ороной арадуудай сталинска хани барисаанда, зориг бадаруулагша советскэ патриотизм соо мандажа байдаг. Манай парти дэлхэйн хоёрдохи дайнай эхилхэһээ бүри урид, Советскэ Союзай оборонын хүсэ шадалые бэхижүүлхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһан байгаа. Ороноо индустриализацилха ба хүдөө ажахые коллективизацилха гэһэн холые харадаг сэсэн политика хадаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ дайсанда эсэргүү тэмсэлдэ шухала бүхы юумэ элбэг ехээр үйлэдбэрилхэ арга бидэндэ олгоо. Дэлхэй дээрэ эгээн шэнэ танкнууд, хүсэн түгэлдэр артиллерийскэ системэнүүд, эрхим самолёдууд, элдэб янзын элбэг ехэ зэбсэгүүд, фронтдо хэрэгтэй бүхы юумые советскэ тылнай үгөө.

Дайнай түрүүшын үдэрнүүдһээ хойшо манай арад Ленин—Сталинай партиие тойрон бүри нигтаар эмхидэн жагсаад, агуусхэ Сталинай уряагаар өөрынгөө хүдэлмэриие шэнэдхэн, сэрэгэй гуримда оруулжа, хамаг юумые фронтын интересүүдтэ ба дайсаниие илаха илалта эмхидхэхэ зорилгонуудта зорюулаа һэн. Советскэ арадай шалгармал вождь — (большевигүүдэй) Бүхэсоюзна Коммунистическэ парти хадаа манай Эхэ орондо тохёолдоһон ехэ аюулда эсэргүүсэһэн бүхы арадай тэмсэлые тыл дотор ба фронт дээрэ толгойлоо. Немецко-фашистскэ эзэмдэгшэдтэ эсэргүү дайнай бүхы жэлнүүдтэ манай оронийе, манай арадые, Советскэ Армиие түүхэтэ илалтада, алдар солын хяра оройдо хүргэгшэ вождь ба полководец—агууехэ Сталинай бата, залан ударидахы хүтэлбэриие советскэ хүнүүд саг үргэлжэ үзэжэ байгаа.

Советскэ идеологиин үндэһэ һуури дээрэ болбосорһон манай хүнүүдэй хүмүүжэлынь дайсанда эсэргүү тэмсэл дотор онсо хүсэтэйгөөр харагдаа. Советскэ хүнүүдэй моральна үндэр дээдэ шанарнууд дайнай үедэ олониитын баатаршалга үүсхээ, манай хүсые арбидхан, дайсаниие дары түргэн бутасохихо ябадалда туһалһан байна.

Дайсанда эсэргүү тэмсэлдэ манай советскэ идеологи—эгээн прогрессивнэ идеологи илаа, сталинска сэрэгэй наука, эгээн түрүү сэрэгэй наука илаа. Сэрэгэй түрүүклассна техникээр ба сэрэгэй түрүү искусстваар зэбсэглэгдээд мүнөө сагай агууехэ полководец нүхэр Сталинаар хүтэлбэрилэгдэгшэ советскэ патриодууд өөрынгөө дайшалхы замдахи хамаг бүхы хаалта боолтонуудые хамха сохёо, манай орондо мэхэтэй муухайгаар добтолон ороһон дайсаниие бүримүһэн үй дэлдэжэ, дайгаа илалта түгэсөөр дүүргээ һэн.

* * *

Гитлеровскэ булимтарагшад хадаа манай орондо маша ехэ хохидол ушаруулһан байгаа. Европодо дайнай илалта түгэсөөр дүүрһэнһээ хойшо оройдоо табанжэл үнгэрбэ. Теэд, энэ багахан саг соо советскэ арад социализмын системын булюу һайниие үндэһэ болгон, ажахыгаа һэргээн бодхоохо ба саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ амжалтануудые туйлаа.

Дайнай хойто тээхи бэрхэшээлнүүдые СССР дабажа шадахагүй бэзэ гэһэн англо-американска хархисуудай хорото муухай һанамжануудынь буруу һүрөө. 1949 он дотор СССР-эй бүхы промышленностиин валова продукцинь 1940 оной хэмжээе 41 процентээр үлүүлээ. 1949 ондо СССР-эй национальна доходынь, сасуудхагдаһан сэнгүүдээр, 1940 онойхиһоо 36 процентээр үлүү гараа. Манай хүдөө ажахы дайнай хойшолонгуудые мүн лэ амжалтатайгаар дабажа гараа. 1949 ондо ороһото ба бусад хэдэн культурануудай үргасань дайнай урда тээхи 40 онойхиие үлүүлһэн байха юм.

Советскэ арадай ажана тэниглэн байдал ургана, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба таряашадай олзо доход ехэ болоно. Ниитын хэрэглэлэй эд товарнуудай үнэ сэнгүүдые химдаруулгын политика ажалшадай бодото салин хүлһэнэй саг үргэлжэ ургаха ябадал хангана. Социализмын ороной экономиконь жэл бүри һалбаран бадарна, советскэ арадай культура хүсэн түгэлдэрөөр хүгжэнэ.

Капиталистическэ оронуудтахи байдал тад ондоо.

Империалистическэ эгээн баян орон — США дотор үйлэдбэринь унана, үнэ сэн хүндэрнэ, салин хүлһэн бага болоно, хүдэлмэригүйдэлгэ ургана, экономическа кризис улам бүри ехээр дэлгэржэ байна. Хохиролто «Маршаллай түсэб» Баруун Европын капиталистическэ оронуудай экономикын улам саашадаа унаха ябадал тохёолдуулаа, тэдэниие океанай саанахи монополистнуудһаа бүри ехээр дулдыданги болгоо.

Гитлеровскэ Германиие ба империалистическэ Япониие советскэ арадай илаһанай ашаар, уласхоорондын оршон байдалда шухала хубилалтанууд болоо. Центральна ба Зүүн-Урда Европын хэдэ хэдэн оронуудай арадууд Советскэ Армяар сүлөөлэгдэн, арадай демократиин байгуулалта тогтоогоод, социалистическэ хүгжэлтын замаар дабшажа ябана.

Агууехэ хитад арад феодальна хархис байдалай хэдэн зуун жэлэй дарлалтые, империализмын гадаадын дарлалтые өөрһөө мулталжа хаяа. «Манай орон дотор Октябрьска революциин мандаһанай һүүлээр Хитадта арадай-сүлөөлэлгын хүдэлөөнэй илаһан ябадал хадаа дэлхэйн империализмын бүхы системэдэ ба мүнөө сагтахи империалистическэ агрессиин бүхы түсэбүүдтэнь хүсэтэ шанга шэнэ сохилто болоо» (Молотов). Эб найрамдалда дуратай Германска демократическа республикын тогтолго хадаа эб найрамдалай ба демократиин асари ехэ туйлалта мүн. Азиин, Номгон далайн бассейнэй, бүхы колониальна оронуудай арадууд национально-сүлөөлэлгын тэмсэл амжалтатайгаар ябуулжа байна.

Эб найрамдалай ба демократиин лагериин амжалтануудынь дай үүдхэгшэдые галзууруулна. Англо-американска империалистнууд германска фашизмын ба японско империализмын бута сохигдоһон дары, эб найрамдалда дуратай оронуудта эсэргүү шэглүүлэгдэһэн сэрэгэй хорото аашануудые шууд бэлэдхэжэ ороод, түүхэтэ хүгжэлтын ябасые хубилгаха бэзэбди, монополистическэ капиталай байдалые бэхижүүлжэ, дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо бэзэбди гэжэ найдаһан байгаа.

Зүгөөр, дэлхэйн арадууд, тэрэ тоодо США-гэй ба Англиин арадууд, дайнда дурагүй байна. Өөһэдынгөө арадуудһаа нюусаар империалистическэ оронуудай зонхилогшодой дай бэлэдхэдэг тэрэ саг, тэндэхи арадуудынь хархисуудай хорото һанаашалгануудые һохорлигоор ба анирагүйгөөр дүүргэдэг байһан саг үнгэрөө.

Дэлхэйн арадууд хадаа германска ба японско фашистска гэмтэдэй харшан муухай түсэбүүдые харуулһан дэлхэйн хоёрдохи дайнай ябуулга дээрэһээ хаража, мүнөө сагай дайн эгээлэй хүнүүдтэ али зэргын ехэ аюул тохёолдуулха байһые ойлгоо.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй хүсэнүүд мүнөөнэйхидэл адли иимэ эрид шууд ба нигта жагсаалтай хэзээшье байгаагүй юм. Бүхы оронуудта ба континентнүүдтэ дэлгэржэ, туйлай олон хүн зониие хабаадуулһан, эб найрамдалай тала баригшадай иимэ ехэ эмхидэлтэй, ниитын хүдэлөөн түүхэдэ үшөө байгаагүй. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэхи олон түмэнэй улам эршэдэжэ байгаа энэ хүдэлөөе агууехэ Советскэ Союз толгойлон, эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлые сэхэ шууд ябуулжа байна.

Советскэ Арми, Уһан-Сэрэгэй ба агаарай флот хадаа советскэ арадай интересүүдые сахин хамгаалагша түгэлдэр хүсэн болонхой. Өөрынгөө дайшалхы ба политическэ бэлэдхэлые таһалгаряагүй нарижуулан һайжаруулжа, советскэ сэрэгшэд болбол манай арадай дайшалан абаһан амгалан байдал ба зохёон байгуулхы ажалые, социализмын ороной гүрэнэй интересүүдые һэргэг хёрхоор сахин хамгаалжа байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ПАРТИЙНА СУГЛААН—БОЛЬШЕВИСТСКЭ ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН БОДОТО ҺУРГУУЛИ МҮН

Партиин Уставай ёһоор, партиина эхин организацинууд өөһэдынгөө ажабайдалай бүхы асуудалнуудые суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэдэг байна.

Мүнөөдэр, партиин эхин организацинуудай секретарьнууд нүхэд Бальжинимаев, Помазкин, Жа[...]баев гэгшэд партиина суглаае бэлэдхэдэг ба үнгэр[...]дэг дүй дүршэл тухайгаа бэшэнэд.

Суглаанай асуудалые зүбөөр шэлэн олохо

Партийна суглаанууд дээрээ коммунистнууд хадаа ажал хүдэлмэри ба ажабайдалайнгаа шухалын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг. Дайралдаһан лэ асуудалнуудые бэшэ, харин бодото ажабайдалаар шухала гэжэ тодорһон асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг байһан тулада партийна суглаанууд эдэбхитэйгээр үнгэрдэг, үнэхөөрөө большевистскэ хүмүүжүүлгын һургуули болодог байха юм.

Жэшээлхэдэ, нэгэ үедэ, манай партийна суглаан дээрэ партийна журам тухай асуудал заабол табиха хэрэгтэй болоо һэн. Юуб гэхэдэ, коммунистнуудай дунда партиин Уставые эбдэхэ ябадал гарадаг болоһон байгаа. Коммунистнууд — нүхэд Суворов ба Никонов партийна суглаандаа хожомдожо ерэдэг, заримдаа бүри ерэдэггүй ба гэшүүнэйнгээ түлбэриие саг болзор соонь түлэдэггүй һэн.

Тиихэлээр партийна организаци «ВКП(б)-эй кандидадуудай болон гэшүүдэй эрхэ ба уялга» гэһэн асуудалаар партийна суглаа үнгэргэбэ. Суглаа үнгэргэхэһөө хэдэн үдэр урид бүхы коммунистнуудта соносхогдоһон, энэ асуудал бэлэдхэгдэһэн байгаа. Тиимэһээ, тус суглаан политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэрөө. Коммунистнууд Суворов, Никонов гэгшэдэй партийна журам эбдэһэн ябадалынь хурсаар шүүмжэлэгдээ. Эдэ нүхэд суглаан дээрэ буруу юумэ хэһэнээ дүүрэн мэдэрээд, заһархабди гэжэ найдуулаа. Суглаан хадаа гаргаһан тогтоолнуудайнгаа бэелүүлгые шалга[...] байхыень партийна организаци[...] секретарьта даалгаһан байна.

Суглаанай аша туһань түрүүш[...] үдэрнүүдһээ харагдаба. Шүүм[...]лэгдэһэн коммунистнууд нүхэд Су[...]воров ба Никонов заһаржа, па[...]тиин журамые наринаар сахид[...] партийна организациингаа хүд[...]мэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаж[...] болоо.

Асуудалынь зүбөөр шэлэгд[...] уридшалан бэлэдхэгдэһэн, һайн[...] үнгэргэгдэһэн энэ суглаан комму[...]нистнуудые хүмүүжүүлгэдэ е[...] үүргэ эзэлһэн байха юм.

И. Помазкин, Кабанскын айм[...]гай Молотовой нэрэмжэтэ ко[...]хозой партийна эхин организа[...]циин секретарь.

Суглаанай тогтоол—ажал хүдэлмэриин программа

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци 30 коммунистнууд ба кандидадуудһаа бүридэнэ. Эдэ нүхэд артелиингээ ажал хүдэлмэриин шухалын шухала асуудалнуудай шиидхэлгые эмхидхэдэг ба ажалда гол шэглэлые үгэдэг хүнүүд гээшэ.

Эндэ партийна суглаанууд ехэ үүргэ эзэлдэг. Партийна суглаан дээрээ ажалай шухала асуудалнуудые табидагбди. Һаяхан, суглаан дээрээ «Хүдэлмэри дээрэ коммунистнуудай авангардна үүргэ» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Мүнөө хабар колхозой малажалда ехэхэн бэрхэшээл тохёолдоһон —саһан ехээр орожо, малаймнай үбһэ тэжээл барагдаһан байгаа. Мүн малай харюулга ба уһалуури муудаһан юм.

Тиимэһээ партийна суглаа татажа, энээн тушаа хэлсээбди. Партийна бюро суглаа үнгэргэхэһөө хэдэн үдэр урид бүхы коммунистнуудтаа суглаан тухай дуулгаһан ба коммунистнуудаар дамжуулан шалгалта хэжэ, малажал дээрэхи дутуу дундануудые элирүүлһэн байна. Тиигээд, байхадаа ямар асуудалнуудта гол анхаралаа табиха ёһотой байһамнай элитэ болоо.

Суглаанда 20 коммунистнууд хабаадаба. Тэдэнэр эдэбхитэйгээр үгэ хэлэжэ, хүдэлмэридэхи дутагдалнуудаа хурсаар шүүмжэлэн элирүүлхэтэй хамта олохон дурадхалнууд ба һанамжануудые оруулһан байна.

Коммунист Санжиев Мухаршэбэрэй сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозһоо малай тэжээл худалдажа абаха аргатайбди, мүн тэрэнээ воскресник үнгэргэжэ, асархые дурадханаб гэбэ. Гадна, малайнгаа харюулгые һайжаруулха ба уһалууриин газар болон байрыень заһабарилхые дурадхаа.

Коммунист Бадмацыренов малшадай культурна байдалые һайжаруулха, гэр байрыень заһабарилха ба тэдэнэй дунда агитационно хүдэлмэриие шангадхаха шухала гэбэ.

Коммунист Цыренов малшадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ба партийна суглаанайнгаа тогтоолой бэелүүлэлгые партбюрогой зүгһөө үдэр бүри шалгажа байхыень дурадхаа.

Тус суглаан болбол тарилгын газар дээгүүрхи һолоомо, михиинэ суглуулан асарха ба ондоо колхозуудһаа үбһэ тэжээл худалдажа абахыень правленидэ дурадхаха, мүн малшадай дунда агитационно хүдэлмэри һайжаруулха гэһэн тогтоол гаргаа.

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ коммунистнуудһаа гадна, мүн комсомолецуудые олоор хабаадуулха шухала байга[...] Тиимэһээ тус суглаанай һүүлэ[...] энэ асуудал комсомольско сугла[...] дээрэ табигдаба. Комсомолецу[...] үбэлжэлгэ тушаа эдэбхитэйга[...] хэлсэжэ, малай түл абалгые ше[...]тээ абаха, воскресингүүдтэ бүгэд[...]рөө хабаадаха гэһэн тогтоол га[...]габа.

Суглаанай һүүлээр Ворошилов[...] ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозу[...]һаа правленимнай үбһэ тэжээл ху[...]далдан абаа. Малай харюулга б[...] уһалуури һайжаруулагдаба. Аги[...]таторнуудай семинар үнгэргэгдэж[...] агитационно-ойлгууламжын хүдэ[...]мэри эрид шангадхагдаба. Бү[...] коммунистнууд ба комсомолецу[...] колхознигуудай дунда энэ тогто[...]нууд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнг[...] гэжэ, һайнаар ойлгуулаа.

Эдэ бүгэдын ашаар колхо[...] малажалдахи дутагдалнууд ус[...]хагдажа, мүнөө малнай һайна[...] ондо орожо байна.

Тус суглаан болбол колхоз[...] зөөри баялигта, тусгаарлабал ма[...] ажалда коммунистическээр ханда[...]гые хүмүүжүүлхэ бодото һургуул[...] болоһон байна.

Д. Бальжинимаев, Мухаршэбэ[...]рэй аймагай Сутайн сомоно[...] Молотовой нэрэмжэтэ колхоз[...] партийна эхин организаци[...] секретарь.

Коллективые хүмүүжүүлгэдэ гол анхаралаа хандуулнабди

Эмхи зургаануудтахи партийна организаци болбол үйлэдбэриин газарнуудтахи партийна организациһаа ямар илгаатайб гэхэдэ, администрациин ажал хүдэлмэриие хинаха эрхэ тэрээндэ үгтөөгүй байна. Гэбэшье, Министерствын хүдэлмэридэ нүлөөлхэ арга боломжоёо хаһагдаһан шэнгеэр ойлгожо болохогүй. Манай партийна организаци Министерствын аппарадай хүдэлмэриие һайжаруулхын тула, советскэ албахаагшадые гүрэнэйнгөө урда үндэр харюусалгатай байха үзэлөөр хүмүүжүүлхын тула ехээр оролдолог юм. Бүхы коллективээ хүмүүжүүлхын тулада профсоюзна ба комсомольско организацинуудые үргэнөөр хабаадуулдаг байнабди.

Коллективэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри эмхидхэхэ тухай асуудалые жэл соо партийна суглаан дээрээ дүрбэ удаа, партийна бюрогой заседани лээрэ 9 дахин зүбшэн хэлсээбди. Тиихэдээ профсоюзна ба комсомольско организацинуудай зүгһөө коллективые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри тухай асуудал хоёр суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, зохихо тогтоолнууд гаргагдаһан байгаа.

Тэдэ тогтоолнууд дүүргэгдэн, Министерствын аппарадай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри нилээд һайжараа. Жэшээлхэдэ, жэлэй турша соо 22 лекци ба элидхэлнүүд, 114 дахин хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэһэн байха юм. Тэдэнэй тоодо «Советскэ финанснуудай теоринууд», «Социализмһаа коммунизмда шата дамжан орохо замууд» гэхэ мэтын темэнүүдтэй лекцинүүд үнгэргэгдэһэн байгаа.

Гадна, бидэнэр партийна суглаан дээрэ албан хүдэлмэри тухай асуудалнуудые оло дахин хэлсээбди. Нэгэ үедэ хүдэлмэрилэгшэдэй ажалһаа гээгдэхэ ба түрүүн гаража ошохо ушарнууд үзэгдэдэг болоһон байгаа. Тиигээд энээн тушаа партийна суглаан дээрэ хэлсэжэ, администраци ба месткомой анхаралые энээндэ хандуулһан байнабди. Администрациин абаһан хэмжээнүүдэй ашаар ажалай журам һайжараа һэн.

Манайда партийна суглаа үнгэргэлгын практикада нэгэ дутагдал бии байһыень тэмдэглэхэ шухала. Юуб гэбэл, бидэнэр партийнабэшэ хүдэлмэрилэгшэдые хабаадуулан, нээмэл суглаануудые үнгэргэдэггүй байнабди. Гэхэтэй хамта, партийна нээмэл суглаануудые үнгэргэлгэ хадаа партийнабэшэ хүдэлмэрилэгшэдые парторганизациин түшэг тулгуури, үнэн туһалагшанар болгоходо тон ехэ удхашанартай байна гэжэ партийна заабаринууд ба директивүүд дотор хэлэгдэнэ.

Б. Жамбаев, БМАССР-эй финанснуудай Министерствын партийна эхин организациин секретарь.

НОМОЙ ПОЛКО

Һүүлэй үедэ Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл иимэнүүд номуудые хэблэн гаргаба:

1. В. И. Ленин. Социализм ба шажан. Арадые мунхаруулагша хара тамхин мүн болохо шажанай хорото хуурмаг ябадалые элирүүлһэн ба тэдээндэ хүдэлмэришэнэй парти ямараар хандаха ёһотойб гэһэн статьянууд. 40 нюур, сэн 75 мүн.

2. Б. Цибиков. Россида Бурят-Монголой һайн дураараа хамжаһан тухай асуудал тушаа. (Срод хэлэн дээрэ). Арбан долоодохи зуунай үедэ бурят-монгол арадай һайн дураараа Россида хамжажа, ажалша агууехэ ород арадтай хани барисаа байгуулһан тухай монографи. 60 нюур, сэн 2 түх. 50 мүн.

3. Политһургуулинуудай һурагшадта туһаламжа. Энээн дотор иимэнүүд темэнүүдээр материал үгтэнхэй: 11. Советскэ Союз — эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түшэг тулгуури. 12. Советскэ арад СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохын ба хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ. 13. Манай үг зорилго—коммунизм. 130 нюур, сэн 2 түх. 40 мүн.

4. ВЛКСМ-эй Уставые үзэжэ ба[...]шадта туһаламжа. Энээн дотор [...]темэнүүдээр материал үгтэнхэй: 1. ВКП(б)—комсомолые эмхидхэгшэ ба хү[...]тэлбэрилэгшэ. 2. Комсомол—манай орон дотор социализм байгуулхын тү[...]лөө тэмсэлдэнь ВКП(б)-гэй туһалагша. 2. Комсомол Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үед[...] 3. Комсомол—дайнай хойто тээхи ба[...]гуулалтын жэлнүүдтэ ВКП(б)-гэй [...] һалагша. 3—4. Комсомол хайшан [...] байгуулагдааб. 172 нюур, сэн 8 түх. 25 мүн.

...льшевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагша

(А. С. Щербаковой нүгшэһөөр табан жэл болоһоной ойдо)

...вистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй элитэ ...-ябуулагша, агууехэ Сталинай үнэн шаби ...ик, советскэ дүлэтэ патриот Александр ... Щербаков 1945 оной майн 10-да наһа ...н.

...Щербаковой ажабайдалынь—коммунизмын ...түлөө шэн зоригто тэмсэлэй бодото жэшээ

...Щербаков 11 наһатайһаа ажаллажа эхил...аа. Агууехэ Октябрьска социалистическэ ...ии үедэ, 16 наһатай байхадаа, А. С. Щер...дэлмэришэн залуушуулай союзда, һүү...Улаан Гвардиин зэргэдэ ороһон юм. Нүхэр ...ов Рыбинскэ (мүнөөнэй Щербаков) городой ...ришэн залуушуулай ударидагшадай нэгэ...айгаа. Нэгэ жэл болоод, 1918 ондо, А. С. ...ов коммунистическэ партида ороһон байна.

...гэһээр, өөрынгөө ами наһанай эсэс хүрэтэр ...Щербаков партидаа ба советскэ арадтаа үнэн ...шаба хээ.

...Щербаков комсомольско ба партийна ор...ууудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ олон ...турша соо ябаба. Тэрэ хадаа Горький город...артийна организацинуудые толгойлһон, Зүүн...крайкомой, Донецкэ обкомой нэгэдэхи ...ряар хүдэлмэрилһэн юм.

...ондо нүхэр Щербаков Советскэ уранзохёол...Союзай секретаряар һунгагдаа бэлэй.

...сандр Сергеевич 1938 ондо Московско пар...организациин хүтэлбэрилэгшэ болоо һэн. Эн...П(б)-гэй Московско Городской ба Областной ...түдэй секретарь байхадаа, оюун бэлиг тү...партийна эмхидхэлшэ ба ленинско-сталинска ...дэй пропагандист шанарнуудынь үлэмжэ ...бадарһан байгаа.

...Щербаковой хүтэлбэреэр Москвагай про...нность ба Московско областиин хүдөө ажа...амжалтануудые туйлаа һэн. Столицые шэ...байгуулха сталинска түсэб бэелүүлгэдэ Алек... Сергеевичын габьяань имагта ехэ байгаа.

...Щербаков партиин XVIII съездэ...(б)-гэй ЦК-гэй гэшүүн болгогдон һунгагдаа. ...оной мартһаа хойшо ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ...рогой гэшүүн байба. 1941 оной февральһаа ...(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүдэй кан...болоһон юм. 1941 оной майһаа хойшо ...(б)-гэй ЦК-гэй секретаряар хүдэлмэрилһэн

...ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ ...Щербаков Советскэ Армиин Главна Полити...Управлениин начальник байһан юм.

...Щербаков столицын обороно эмхидхэгшэдэй ...нь байгаа. Нүхэр Сталинай заабаринуудые ...эн, А. С. Щербаков болбол Советскэ Арми...улан зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэдэ, хам... барилгануудые эмхидхэлгэдэ, агаарай доб... хамгаалгые бэхижүүлгэдэ Москвагай ажал... хүсэлэлгэнүүдыень зорюулаа һэн. Тон хүндэ ...тэрэ үедэ нүхэр Щербаков столицын ажал... героическа хамгаалагшадай морально-поли... нэгэдэлые бэхижүүлхын тула ехэ хүсэлэлгэ ...н байна.

...эр Щербаков Эсэгэ ороноо хамгаалгын дай...лнүүдтэ Советскэ Информбюрогой начальник ...аа, угаа ехэ хүдэлмэри ябуулаа.

...эр Щербаков советскэ сэрэгшэдые политичес...түжүүлхэ ябадалда тон ехэ оролдолго ба хү...һан байна. Дайсаниие илаха нангин хэрэгтэ ...Щербаков тон ехэ туһа хүргэһэн байна. Тэрэ... ба идейнэ баян элидхэлнүүдынь патриотиз-мын агууехэ мэдэрэлые, большевистскэ партида, инаг Сталинда үнэн байлгын мэдэрэлые советскэ арадта хүмүүжүүлдэг байгаа.

Ажахын байгуулалтадахи амжалтата ябуулгануудайнгаа түлөө нүхэр Щербаков Ленинэй гурбан орденоор ба Верховно Главнокомандованиин даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө —Суворовой 1-дэхи шатын орденоор, Кутузовай 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаһан байна.

Олоной суглаанууд дээрэ нүхэр Щербаковой хэлэһэн үгэнүүдынь коммунизмын илалтада ехэ этигэлээр, шэн зоригоор нэбтэрэнхэй байдаг һэн.

Эрдэм түгэс марксист, нүхэр Щербаков манай кадрнуудай идейнэ болбосорол тухайда, марксистско-ленинскэ һуралсалай хүгжэлтэ тухайда хододоо анхарал табидаг байһан юм. «Марксистско-ленинскэ теори хадаа горизонтнуудые нээжэ үгэдэг, эли тодорхой перспективэнүүдые харуулдаг, практическа хүдэлмэреэ уг үндэһэн зорилгодо, — коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэ зорюулха арга олгодог» гэжэ нүхэр Щербаков ВКП(б)-гэй XVIII съезд дээрэ хэлээ һэн. Коммунистическэ мэдэрэмжэ өөрөө бүридэдэггүй, хүнүүдэй оюун бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүд өөһэдөө үгы болохогүй. Энэнэй тулада олониитын дунда политическэ хүдэлмэри шууд ба оролдосотойгоор ябуулха хэрэгтэй гэжэ нүхэр Щербаков онсолон тэмдэглэдэг байгаа.

Героическаород арадай агууехэ хүбүүн, нүхэр Щербаков өөрынгөө социалистическэ Эхэ орондо тон ехээр дуралдаг, арадай творческо хүсэнүүдтэ хизааргүйгөөр этигэдэг, советскэ ороной амжалтануудаар омогорходог, тэрэнэй һалбаран бадаралгада өөрынгөө бүхы хүсэ зорюулдаг байһан юм.

Александр Сергеевич Щербаков тухай дурасхал советскэ хүнүүдэй сэдьхэлдэнь хэтэ мүнхэдөө оршон байхал.

Дайндашье, ажалдашье алдаршаһан хүн

...он. Улаан Арми немецко-...тска булимтарагшадта эсэр-...д шанга добтолгоёо эхилээд

...йсаниие даралсангүй үлэшэ-... гээшэ гү?»—гэһэн һанал ...залуушуулай ойндо түрэнэ. ...е, «Үгы! Армида абтажа, ...н тугые бодхоолсохобди» ...бодол тэдэнэрэй зоригые хүр...а байба. Арбан найма наһа...ир Сережын эрмэлзэлгэ эгээн ...байгаа һэн Тэрэнэй хүсэһэн ...уданшьегүй бэелбэ. Миномёт...метно училищида һуралса...эгэй техникэ шудалха зол ... тудаа. Хурса бэлигээрээ, ... ухаагаараа, сусаршагүй ...лгоороо дайшалхы ба поли... һуралсалай отличник боло-

... залуу командир запасной ... ерээ бэлэй. Тэндэ Сережа ... эльгээгдэхэ боецуудые бэ...эбэ. Энэ частьда удааншье ...гүй, дахин һуралсалда ошо...лобо.

...ищиние дүүргэжэ, тактическа ...бэлэдхэл олоһон эдир коман...фронт ошохые хүсэбэ. Тэрэ хү... арсалтагүйгөөр хангагдаа. ... он. 1-дэхи Украинска фронт ...шэнэ командирнууд ерээ бэ...дэнэрэй дунда залуу коман...ргей Георгиевич Молоков ...а. Тэрэ хадаа хоёр дахин ...хы орденто 342-дохи гвар... полкдо ошожо, дайнай эсэс болотор тэндээ ябалсаа. Тэндэ ротын командираар, удаань батальоной командираар ябаба. Нүхэр Молоков анха түрүүшынхеэ дайнда орожо, Дубно городые абалсаба. Тиихэдээ шадабаритай командир байһанаа нүхэр Молоков харуулаа. Алад саашаа Польшын, Чехословакиин территориие сүлөөлэлсэжэ, дайсанай хэдэ хэдэн бөөгнэрэлгэнүүдые усадхалсаһан, тэдэ гүрэнүүдэй нилээд олон городуудые сүлөөлэлсэһэн байна. Тэрэ хадаа дайсаниие өөрынь өшээндэ усадхалсажа, Берлиндэ илалтын тугые мандуулалсаа.

Нүхэр Молоков 3 дахин шархатаһан, дайнай инвалид юм. Тэрэнэй үбсүүндэ дайшалхы хоёр орден, гурбан медаль яларна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайниие илалта түгэлдэрөөр дүүргэлсэһэнэйнгээ удаа, 1946 ондо нүхэр Молоков госпитальһоо гаража, түрэл республикадаа —Бурят-Монголдоо бусажа ерээ бэлэй. Эхэ нютаг, өжэл нүхэдтөө тэхэрижэ ерэһэн Сергей Молоков дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүд соо ажал хүдэлмэриин талаар һуларһан колхозойнгоо ажахые һэргээн бодхоолсолгодо эдэбхитэйгээр хабаадалсаба.

Дайнай үедэ хаагдашаһан клубаа нээжэ, тэрэнэй хүдэлмэриие һэргээбэ. Клубые даагшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, колхозой партийна организациие хүтэлбэрилһэн байна.

Прибайкальска аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ ажахын талаар нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа. Эндэ ГЭС баригдажа, колхознигуудай гэр байранууд, фермэнүүд ба конюшни болон ток гэхэ мэтэнүүд электрын галаар гэрэлтүүлэгдээ. Гадна электричествын хүсөөр молотильна пункт, силос хэршэдэг машина хүдэлгэгдэнэ Мүн модо хюрөөдэхэ рама тодхогдожо байна. Энэ колхоз телефонтой болонхой, радиоузел барижа байна. Тус колхоз малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые жэлһээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэнэ. Малай ашаг шэмэ нилээд дээшэлэнхэй. 1949 ондо һаамхай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1100 литр һү һааһан байха юм. Тэрэшэлэн тарянажалай талаар муу бэшэ амжалтатай. Эдэ бүхы амжалтанууд соо колхозой партийна организациин секретарь байһан нүхэр Молоковой нилээд ехэ хубита оролсоно.

Мүнөө Сергей Георгиевич Молоков колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ хоёр жэлэй гүрэнэй һургуулида һурана. Энэ нүхэр һуралсалай отличник байхаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байха юм. Гадна, һургуулиин партийна организациин секретариин орлогшоор хүдэлмэрилнэ.

Н. Цыбенов.

...ЖАМСАРАНОВ

һЭЛМЭ

...нзан хурса эритэй,
...ян мүнгэн хасартай,
...уу дайнда бариһан
...н булад һэлмэмни.
...оргон хурса эридэшни
...онуулша дайсанай толгой

Хэды олон таһараа һэм,
Хэлыш намдаа, һэлмэмни.
Түрэл нютаг Сибирьһээ
Түрэһэн эсэгын юрөөлөөр
Баатар армида мордоходоо
Бариһан булад һэлмэмни.

Торгон хурса эридэшни
Тонуулша дайсанай толгой
Хэды олон таһараа һэм,
Хэлыш намдаа, һэлмэмни.

Хабарай тарилга

Лидия Корабельниковагай үүсхэлые дэмжэхэ

(Трактористнууд! Горючи, түрхихэ тоһо, запасной частьнуудые алмахын түлөө мүрысэгты!)

Һаяхан, МТС-үүдэй ба газартаряалангай органуудай профсоюзай областной комитедэй президиум, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерство хадаа горючи, түрхихэ тоһо, запасной частьнуудые алмаха тушаа тракторна бригадануудай социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Тиихэ зуураа, «Парижская коммуна» гэжэ московско фабрикын бригадир Лидия Корабельниковагай гайхамшагта үүсхэлые дэмжэһэн Хонхолойн МТС-эй бригадир нүхэр Горюновой, Иволгын МТС-эй бригадир нүхэр Каленых гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай патриотическа жэшээе һайшаагаа. Профсоюзай обком ба республикын хүдөө ажахын Министерство хадаа солото стахановка Лидия Корабельниковаһаа жэшээ абажа, нефтепродуктнуудые, запасной частьнуудые алмахын түлөө, полевой хүдэлмэринүүдые үндэр шанартайгаар үнгэргэхын түлөө тракторна бригаданууда дунда социалистическэ мүрысөө улам эршэтэйгээр эмхидхэжэ, тэрэниие бодотоор хүтэлбэрилхыень рабочкомуудта болон МТС-үүдэй директорнүүдтэ дурадхаба.

Механизаторнуудай үндэр бүтээсэ

ХОРИ. Үдын МТС-эй механизаторнууд үндэр ургаса хуряаха тэмсэлдэ хамшыгаа шамажа оролсонхой. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг нүхэр Эрдынеевэй бригада полевой хүдэлмэринүүдые хараалагдаһан болзорнууд соо, һайн шанартайгаар үнгэргэжэ, МТС колхоз хоёрой хоорондо баталагдаһан договорые нарин нигтаар сахина.

Тэрэшэлэн нүхэд Рассадин ба Мартынов гэгшэдэй бригаданууд харьяата колхозуудайнгаа полинууд дээгүүр үндэр бүтээсэтэ ажалай үльгэр жэшээ харуулнад. Эдэ бригадануудай трактористнууд үдэр бүри нормонуудаа һайн шанартайгаар үлүүлэн дүүргэнэ.

Һанаа амар һууһанайнь үрэ иимэ

—Саг үшөө эртэ, тарилгада бэлэдхэжэ үрдихэбди,—гэжэ Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов һанаа амархан һуугша һэн. Тэрэ гэһээр олон һара үнгэрөө. Хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй мүнөө эхилээд байхые харахада, нүхэр Цыдыповэй хэлээшэнь хии хооһон байба. Энэ колхоз тарилгада муугаар бэлэдхэһэн байгаа. Жэшээлхэдэ, мянга гаран гектар тарилгынгаа ехэнхиень тракторна бригадануудай хүсөөр хэхэ байһан аад, газогенераторна тракторнуудта хэрэглэгдэхэ түлишэ бэлэдхээгүй байха юм. Колхозой түрүүлэгшэ Цыдыпов «Газогенераторна тракторнууд манай колхоздо хэрэггүй» гээд, түлеэ бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ колхознигуудые гаргадаггүй байгаа. *Мүнөө болоходо* эдэ тракторнууд түлишэгүйдэжэ миил байха баатай болоно.

Гадна, 380 гектар газар морин плугуудаар хахалха, мүн моридоор ондоошье хүдэлмэринүүдые хэхэ байһан аад, тэдээндэ эдюулхэ үбһэ тэжээл хүсэд бэлэдхээгүй байха юм. Тэрэшэлэн энэ колхоз хабарай тарилгада бэлэдхэлэй бусад хүдэлмэринүүдые хангалтагүйгөөр дүүргэһэн байна.

Һанаа амар һуудаг түрүүлэгшэтэй энэ колхоз тарилгые муу бэлэдхэлтэйгээр угтаад, тэрэниие эмхигүйгөөр ябуулжа байха юм.

Ц. Цыдыпов.

Гээгдэлээ дары усадхаха хэрэгтэй

Заиграйн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо ажалай эмхидхэл һула

Сталинай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель Заиграйн аймагай томонууд колхозуудай нэгэниинь юм. Энэ колхозой тарилгын талмай жэл ерэхэ тудам үргэдхэгдэжэ байдаг. Газарайнь хүрьһэн үрэжэл һайнтай байхаһаа гадна, ой модоор хүреэлэгдэнхэй юм. Тэрэшэлэн полевой хүдэлмэринүүдэйнь ехэнхи хуби машинно-тракторна станцинуудай хүсөөр хэгдэдэг. Энэ хадаа үндэр ургаса туйлаха арга боломжо бүрин олгоно. Теэд, энэ колхоз тон бага ургаса хуряадаг байха юм. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, газараа муугаар элдүүрилдэг дээрэһээ ехэнхи полёо үндэһэлиг буртаг үбһэндэ даруулдаг. Теэд, газараа бог буртаг үбһэнһөө сэбэрлэхэ шухала хэмжээнүүдые колхозой правлени абадаггүй байха юм.

Колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Бутков) газартаряалангай культурые дээшэлүүлхэ тушаа бага анхарал табидаг. Тэрэнэй эсэстэ тарянажалайнь хоёр бригада газар элдүүрилхэ агротехникые эбдэдэг, шанарай түлөө шанга тэмсэл хэдэггүй байха юм. Тиихэдэнь, колхозой хүтэлбэрилэгшэд иимэ харюусалгагүй ябадалые тэсэжэ байдаг, бригадирнуудһаа шанга эрилтэ хэдэггүй. Гэхэтэй хамта, бригадануудые бэхижүүлхэ, бригадирнуудай үүргэ ба харюусалгые дээшэлүүлхэ гэжэ колхозой правлени ямаршье оролдолго гарганагүй.

Тарянажалай хоёрдохи бригадын бригадир С. Белов хэды гектар газар даажа абаһанаа, хэдышье гектарта тарилга хэхэеэ мэдэхэгүй байгаа. Бригададань 40 хүн тоологдодог аад, миил 17-нь ажалда хабаададаг. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд бригадиртай оройдоо зүбшэнгүйгөөр бригадын гэшүүдые сэхэ захиржа, ондоо хүдэлмэридэ ябуулдаг байна. Тиихэлээр зарим колхознигууд бригадирай хэлэһэниие дүүргэдэггүй, жаяг заршам эблэдэг байха юм.

Аяар мүнөө хүрэтэр тарянажалайнь бригаданuудта хабарай тарилгын түсэб хүргэгдөөгүй. Тиимэһээ колхознигууд полевой хүдэлмэриие үнгэргэхэ болзороошье, хэды шэнээн ургаса хуряаха даалгабаряашье хүсэд мэдэдэггүй байха юм. Бүхэли үбэлэй, мүн хабарай турша соо эндэ үйлэдбэриин нэгэшье суглаан үнгэргэгдөөгүй. Мүнөө жэлдэ энэ колхоз 1100 гектар тарилга хэхэ байна. Энээндэ хүсэд хүрэхэ өөрын үрһэгүй байһан мүртөө, энэ колхоз гүрэнһөө үгтэһэн тараае мүнөө хүрэтэр зөөжэ асараадүй байһаар. Гадна, ороoһото культурануудай үрһые яровизацилгада бэлэдхэл таһалдуулагдаа.

Бэлэдхэл муутай байжа, полевой хүдэлмэринүүдые энэ колхоз оройтожо эхилээ. 930 гектарта ороoһото культуранууд таригдаха аад, оройдоо 58 гектарта тарилга хэгдэбэ. Газар хахалга дээрэ миил 7 морин плуг табигданхай. Плугшадай үйлэдбэриин бүтээсэ бага.

Тракторна хоёр бригада туһалбариин хүдэлмэришэдөөр үшөө хангагдаадүй байһаар. Тиимэһээ тракторнууд ходо һаатана. Жэшээлхэдэ, майн 4-нэй үдэр үрһэ зөөхэ хүнэй үгы байһан шалтагаанһаа боложо нэгэ тракторынь аяар 5 час соо миин байгаа. Мүн горючи ба уһанай таһалдадаг дээрэһээ тракторнуудай миин байһан баримтанууд үзэгдэдэг.

Газартаряалангай үндэр культурын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ, хабарай тарилгые хаһа болзор соонь, агротехническэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ тушаа Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд шанга хэмжээ абаха уялгатай. Тиихэ зуураа, тарянажалай бригадануудые улам бэхижүүлхэ, бригадануудай үүргые ба харюусалгые дээшэлүүлхэ, колхознигуудай ажалай эмхидхэл зүбөөр табиха, жаяг заршам һайжаруулха тушаа гол анхаралаа табиха шухала.

Б. Намжилов.

Специалистын зүбшэл

Тарилгын үедэ мори унаае зүбөөр хэрэглэхэ

Газар элдүүрилгын хүндэ хүдэлмэринүүдтэ дүүрэн наһатай, ажалда һураһан мори сарнуудые табиха хэрэгтэй. Хүсэд бэежээгүй организмтай залуу морид ба сарнуудые хүндэ хүдэлмэридэ табихада тэдэнэр бэртэжэ, бүхы наһаараа үбшэн болошодог байна. Тиимэһээ иимэ залуу мори сарнуудые, мүн тэрэшэлэн түрэхэ ойротожо байһан гүүдые газар хахалалгын хүдэлмэридэ табижа яабашье болохогүй.

Бригада дотороо моридой хүсэ шадалые харалсажа, тэдэниие хүнгэн ба хүндэ хүдэлмэринүүдтэ табиха шухала. Плугта ябаха моридые шэлэн олоходоо, нэгэ плугта шадаалһаа үндэр набтараар адли, адли алхасатай ба зантай моридые табиха хэрэгтэй. Сарнуудые мүн иигэжэ шэлэн олодог юм. Тиихэдээ тэдэниие гансата ехээр хүдэлгэжэ, өсээжэ болохогүй, харин бүхы сезон соо хүдэлгэхөөр, гамтайгаар хэрэглэхэ шухала. Халуун үдэр хүдэлмэриин малнуудые амаруулангүй, удаан саг соо хүдэлгэхэдэ тон муу юм. Дунда зэргын шадалтай морид ба сарнуудые үдэрэй 10—12 час соо хүдэлгэхэ ёһотой.

Хүдэлмэриин үе соо малые нэгэ хэды болоод лэ амаруулха, мүн тогтоогдоһон саг соо эдеэлүүлхэ ба уһалха шухала. Жэшээнь, моридые 50 минута соо таһалгаряагүй хүдэлгэһэнэй һүүлээр 10 минута амаруулха, үдэр 2—3 часай турша соо амаруулжа, эдеэлүүлхэ хэрэгтэй. Хүдэлмэриин малда үжэһэн, бурьтаһан бэшэ, һайн тэжээл эдюулхэ ёһотой. Тиихэдээ моридто тэжээлнүүдые, илангаяа ороoһо тэжээл үлүү ехээр үгэжэ болохогүй.

Моридые үдэр соо гурбаһаа үсөөн бэшэ эдеэлүүлхэ хэрэгтэй. Хүдэлмэриин урда тээ моридто шадаал һаа ороoһото тэжээл ехээр, үбһэ багаар, хонолгодонь үбһэ ехээр, таряа багаар үгэхэ юм.

Эдиһэнээ һайтар шэнгээхын тулада хүдэлмэридэ гарахаһаань нэгэ час урид моридые заабол уһалаад, һүүлээрнь ороoһо тэжээл эдюулхэ хэрэгтэй. Тиихэдээ хүдэлмэриһөө ороһон, хүлэрһэн моридые сагһаань урид уһалжа ба овёс гү, али бусад таряа эдюулжэ яабашье болохогүй.

Хүдэлмэриһөө ерэһэн, хүлһэтэй моридые һалхигүй, нэмэри газарта уяжа, үбһэ үгэдэг юм. Хөрбөө моридой хүлһые иигэжэ хатаахагүй байгаа һаа, ажалһаань удаахан (гэшхүүлһээр) бусаажа, харгыдаа хүлһыень хатааха хэрэгтэй.

Хүдэлмэриин морид ба сарнууд өөртөө тааруулагдаһан тоног зэмсэгүүдтэй байха ёһотой. Хомут болбол мориной хүзүүн ба мүрнүүдтэ һайнаар тааранхай, хоолойень дараха, хабшахагүй байха хэрэгтэй.

Сэртеэльнигые хомуудай зүб байхаар, мориной хүзүү ба мүрнүүдые дарахагүйгөөр татаха хэрэгтэй. Хэмһээ гадуур дээрэ татагдаһан сэртеэльниг хомуудые үргэжэ, мориной амиие хаажа болодог байна.

Седёлко мориной нюрга холгоохогүйгөөр тааруулагдаха ба тохогдохо ёһотой. Үндэр яһан нюргатай гү, али холонхой нюргатай моринда үндэр (асатай) седёлко тохохо, үргэн нюргатай моринда хабтагар седёлко тохохо хэрэгтэй. Седёлкын һэеы зөөлэн ба монсогойрһон ноoһогүй, сэбэр байха.

Паар морёор хахалха ба борнойлходоо мориной хажуу бэеые постромхын холгоохогүйгөөр, һайнаар тааруулха шухала. Мориной бэетэй ниилэдэг газартань построомхые зөөлэн бүдөөр бүрэхэ хэрэгтэй.

Хүдэлмэриин малые ехээр сохёо һаа тэрэ сухалтай, мүргэлэг, хазалаг боложо магадгүй. Тиимэһээ энэ талаар ехэ нарилха шухала.

К. Васильев.

Нүхэд селькорнууд!

«Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакци республикын колхозуудта хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй шанарые шалгахын тулада рабселькоровско рейд үнгэргэхэнь. Рейдын гол зорилго хадаа газар хахалалгын, борнойлолгын шанарые, үрһэ тариха нормын хэр зүбөөр сахигдажа байһые, МТС-үүд ба колхозуудай хоорондын договорнуудай ямараар дүүргэгдэжэ байһые, полевой хүдэлмэринүүдые бригадирнуудай ба колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй тушаажа эбэлгые шалгалга болоно.

Редакци болбол энэ рейддэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, нютаг, колхоз бүридөө хабарай тарилгын шанар тухай статьянуудые бэшээд, түргэн почтоор шье эльгээхыень, мүн телефоноор, телеграфааршье редакцида дуулгахыень бүхы селькорнуудаа, эдэбхитэдээ уряална.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Уялгадаа муугаар хандана

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худа-най сомоной хүдөөгэй клубые ба уншалгын байшангые даагшаар нүхэр Трофимов хүдэлмэрилнэ. Теэд, даалгагдаһан ажалдаа тэрэ хайша хэрэгээр хандадаг юм. Тиимэһээнь тус сомон дотор культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана.

Сомоной колхозникуудай дунда лекцинүүд ба өлидхэлнүүд бүри уншагданагүй. Нэгэшье колхоз дээрэнь уранһайханай самодеятельностиин кружогууд хүдэлмэрилдэггүй байна. Газетэнүүд болон журналнууд, тэрэ тоодо «Бурят-Монголой Үнэн» газетэ, тон үсөөнөөр тараагдана.

Гадна, уншалгын байшангай со-вет бии хэбэртэй аад, үни сагай хүдэлмэрилнэгүй.

Тус клубай хүдэлмэриие һайжа-руулжа, хүдөөгэй ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайнаар табиха шухала байна. Энээндэ тус сомоной Совет анхаралаа табиха зэргэтэй.

П. Содбоев.

Дутуугаа усадхахыетнай хүлеэнэбди

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй № 36 столово эдеэлхэеэ ерэгшэдые тон муугаар хангана. Худалдагдаһан эдеэ хоолойнь блюдэнүүд муу шанартайгаар бэлэдхэгдэнэ.

Официантка нүхэр Калашникова хүнүүдые түргэнөөр хооллуулха гэжэ оролдодоггүй, түргөөр хүдэлмэрилхые эрихэдэнь сухалаа хүрэдэг зантай.

Гомодолой дэбтэр эрихэдэ, «тэрэмнай директорэй кабинет соо» гэжэ официантканууд харюусадаг.

Директор нүхэр Потапова хүдэлмэришэдэй культурнаар эдеэлхэ условиие столово соогоо байгуулхые оролдоногүй. ПВЗ-гэй ОРС-ын начальник нүхэр Плетенев, эдэ дутагдалнуудаа усадхахыетнай хүлеэнэбди.

С. Черненко.

Хаггалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг лектори

Хүдөөгэй лекторинууд ажалшадай дунда лекционно-пропагандые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ үүргэтэй. Зүгөөр Сэлэнгын аймагай Доодо-Бүхэнэй уншалгын байшангай дэргэдэхи лекториие хүтэлбэрилэгшэ Д. Ленхобоев энэ шухала хэрэгтэ бодото анхаралаа хандуулнагүй.

Тэндэ энэ жэлдэ мини хэдэхэн лекци ба хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэһэн байна. Гэхэтэй хамта, һайнаар хүдэлмэрилхэ арга боломжо тус уншалгын байшанда бии юм.

В. Бадашкеев.

СПОРТ

Профсоюзно-комсомольско 10-дахи кросс

1950 оной майн 1-һээ 30 болотор манай ороной нютаг нютагуудаар хаа хаанагүй профсоюзно-комсомольско 10-дахи кросс үнгэргэгдэжэ байна.

Манай республика дотор аймагуудай түрүү һууринуудай түлөө кроссууд майн 20-һоо захалха юм.

Физкультурна хүдэлөөндэ олониитые улам үргэнөөр хабаадуулха ба спортивна шадабариие дээшэлүүлхэ гэһэн зорилгонуудые манай урда парти ба правительствын табяад байхадань, кроссын удхашанар улам дээшэлнэ. Физкультурнигуудай олоор хабаададаг энэ спортивна мүрысөөндэ физкультурна, комсомольско ба профсоюзна организацинууд тусгаар анхаралаа хандуулха зорилготой.

Кроссуудые олон хүнэй хабаадалгатайгаар үнгэргэхэ зуураа, стартда һайн бэлэдхэлтэй спортсменүүдые гаргаха шухала. Эмхитэйгээр үнгэргэгдэһэн кроссууд физкультурнигуудые улам олошоруулха, тэдэнэрэй спортивна шадабариие дээшэлүүлхэ ба хүнгэн атлетикээр, мүн ГТО-гэй значогуудта нормонуудые тушаалгаар зачетинуудта ажалшадые олоор өлсүүлхэ ябадалда туһалха байна.

К. Шапров.

Эстафетын дүнгөөр эстафетэдэ илаһан «Ажалай Резервүүдэй», хүбүүдэй № 1 дунда һургуулиин ба эхэнэрнүүдэй № 65 түмэр замай дунда һургуулиин коллективүүдтэ дамжуулгын кубогууд барюулагдаба. Мүн эстафетэдэ олон уладуудые хабаадуулһанай түлөө «Наука», эхэнэрнүүдэй № 65 түмэр замай һургуули ба Ажалай резервнүүдэй Управлениин командануудта болон тэрэшэлэн старта ба финишые эрхимээр гоёоһоной түлөө пединститудай коллективтэ кубок барюулагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эстафетын илагшад (зүүн талаһаа баруун гар тээшэ)— А. Терлецкий, Н. Конев, А. Горох, А. Шишкова, К. Загузина, Р. Винговатова гэгшэд кубогуудаа абаад байна.

М. Минеевэй фото.

Советскэ спорт—ниитэ зоной спорт мүн

Хабарай игаабари дулаахан үдэрнүүд ерэжэ, манай республикын хэдэн мянгаад ба зуугаад физкультурнигууд стадионууд ба спортивна талмайнуудай ногоон полинууд дээрэ, мүн городуудай улицануудта болон паркнуудта элдэб янзын мүрысөөнүүдые үнгэргэжэ эхилбэ. Шамбай солбон бэетэй, һоноp һэргэлэн, согтой хүхюун ба өөһэдынгөө хүсэндэ этигэл найдабаритай ябадаг манай социализмын ороной эдир залуу спортсменүүд зунай һайхан сагые зулган угтажа байна.

«Зунай спортивна сезондо өрхимөөр бэлэдхэхэ!»—гэһэн лозунг доро «Бурят-Монголой Үнэн» газетын шан абалгын ниитын эстафетэдэ бэлэдхэлгэ ба тэрээниие үнгэргэлгэ ябуулагдаһан байна. Физкультурна хүдэлмэриие зунай сезон соо олониитын дунда үргэнөөр дэлгэрүүлгэ хадаа физкультурна коллектив ба организаци бүхэнэй бүхы хэмжээгээр, оролдосотой һайнаар бэлэдхэһэнһээ дулдыдаха байна.

Республикын ба городуудай физкультурна организацинууд 1949—1950 оной үбэлэй сезон соо техническэ һайн результадуудые туйлаһан ба спортивна шадабариие дээшэлүүлхэ талаар нилээд амжалтануудтай байха юм.

Физкультурна хүдэлөөн тухай партиин Центральна Комитедэй түүхэтэ тогтоолые амжалтатайгаар гүйсэдхэхын тула физкультурна организацинууд советскэ ба партийна организацинуудай туһаламжые дүүрэнээр хэрэглэхэ ёһотой.

Бурят-Монголой физкультурнигууд спортдо ехээр дурладаг байна. Физкультурна коллективүүд ба организацинууд «Бурят-Монголой Үнэн» газетын нэрэмжэтэ анха түрүүшын ниитын эстафетэ үнгэргэлгэ тухай мэдэһэн дарылаа тус мүрысөөндэ эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ ороһон байха юм. Һургуулинууд, училищинууд, институдууд ба спортивна обществонууд зэргын физкультурна коллективүүд энэ эстафетэдэ залуушуулые олоор хабаадуулан, мүрысөөе эмхитэйгээр эхилһэн байна.

«Наука», «Ажалай резервнүүд», «Медик», «Большевик» спортивна обществонууд ба эхэнэрнүүдэй № 65 түмэр замай дунда һургуулиин коллектив оло олон командануудые мүрысөөндэ хабаадуулһан байна.

Майн 7-до Улан-Удэ городой Ленинэй улицаар большевистскэ хэблэлэй Үдэртэ зорюулагдаһан, «Бурят-Монголой Үнэн» газетын нэрэмжэтэ анха түрүүшын эстафетэ

☆

„Б. М. Үнэн“ газетын нэрэмжэтэ түрүүшын эстафетэ юу харуулааб?

☆ ☆

үнгэргэгдэбэ. 200 команда, 1400 физкультурнигууд старт дээрэ гаража, эстафетэдэ түрүү һуурииe буляалдаа.

Бурят-Монголдо физкультурын хүдэлөөнэй түүхэдэ иимэ олон команда ба хабаадагшад анха түрүүшынхиеэ мүрысэбэ. Эстафетэ илангаяа һонирхолтойгоор үнгэрөө. Мүрысөөндэ илахын түлөө спортивна тэмсэл бүхы хабаадагшадай хүсэ шадал, хүсэл зоригые эршэдхэһэн байха юм. Тэдэнэр обществонууд, институдууд, техникумүүд, һургуулинууд болон эмхи зургаануудайнгаа спортивна нэрэ хүндын түлөө зоригтойгоор тэмсээ.

Манай советскэ Эхэ орон дотор физкультура ба спортые хүгжөөхэ тухай партиин Центральна Комитедэй түүхэтэ тогтоолой бодото хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэжэ байһан ябадал хадаа энэ мүрысөөндэ жиирэй физкультурнигуудай олоороо хабаадалсаһанаар гэршэлэгдэнэ.

Үдэрэй 12 часта урилдаалгын түрүүшын старт басагадта үгтэһэн байна.

Спортивна эрид шанга тэмсэлэй һүүлээр, эстафетын дистанциие 5 минута 24,7 секунда соо гүйжэ дүүргэһэн эхэнэрнүүдэй № 65 түмэр замай дунда һургуулиин команда түрүүшын һуурииe эзэлээ. Тэдэнэрһээ 11 секундаар гээгдэжэ ерэһэн бурядай дунда һургуулиин коллектив хоёрдохи һуурида гараһан байна.

Эдиршүүлэй дундаһаа № 1 эрэшүүлэй дунда һургуулиин һурагшад дистанциие 4 минута 39,3 секунда соо гаталжа, эстафетые түрүүлэн асарһан байха юм. Бурядай дунда һургуулиин һурагшад эстафетнэ урилдалгада хоёрдохи һуурида ерээ.

Эхэнэрнүүдэй урилдаанда спортивна обществонуудай эгээн хурдаар гүйдэг спортсменкэнүүд хабаадалсаа. Тэрээндэ «Ажалай резервнүүд» обществын эхэнэрнүүдэй команда спортивна эрид шанга тэмсэлээр түрүү һуурииe эзэлхэ ёһоороо эзэлһэн байна. Тэрэ команда эстафетнэ урилдаанда дистанцияа 5 минута 21,5 секунда соо дабаа. «Медик» обществын суглуулагдамал команда энэ дистанциие 5 минута 25,1 секунда соо гүйжэ, хоёрдохи һууридаа гараа.

Эрэшүүлэй группын мүрысөөн бүри шангаар үнгэрөө. «Ажалай резервнүүдэй» командын түлөөлэгшэ Конев стартын түрүүшын этапта хамта урилдагшадһаа холо таһаран гаража, хоёрдохи этаптаа эстафетэеэ түрүүлэн барюулһан байна. Энэнь түрүү һуурин түлөө тэмсэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадалые шиидхэһэн байха юм. Тиимэһээ энэ командын бусад хабаадагшадынь удаадахи этапуудта түрүүлһээр ябажа, дистанциие 4 минута 26,2 секунда соо дабажа, финиш дээрээ түрүүлэн ерээ. 4 минута 28,2 секунда соо ерэһэн «Наука» обществын команда хоёрдохи һуури эзэлһэн байна.

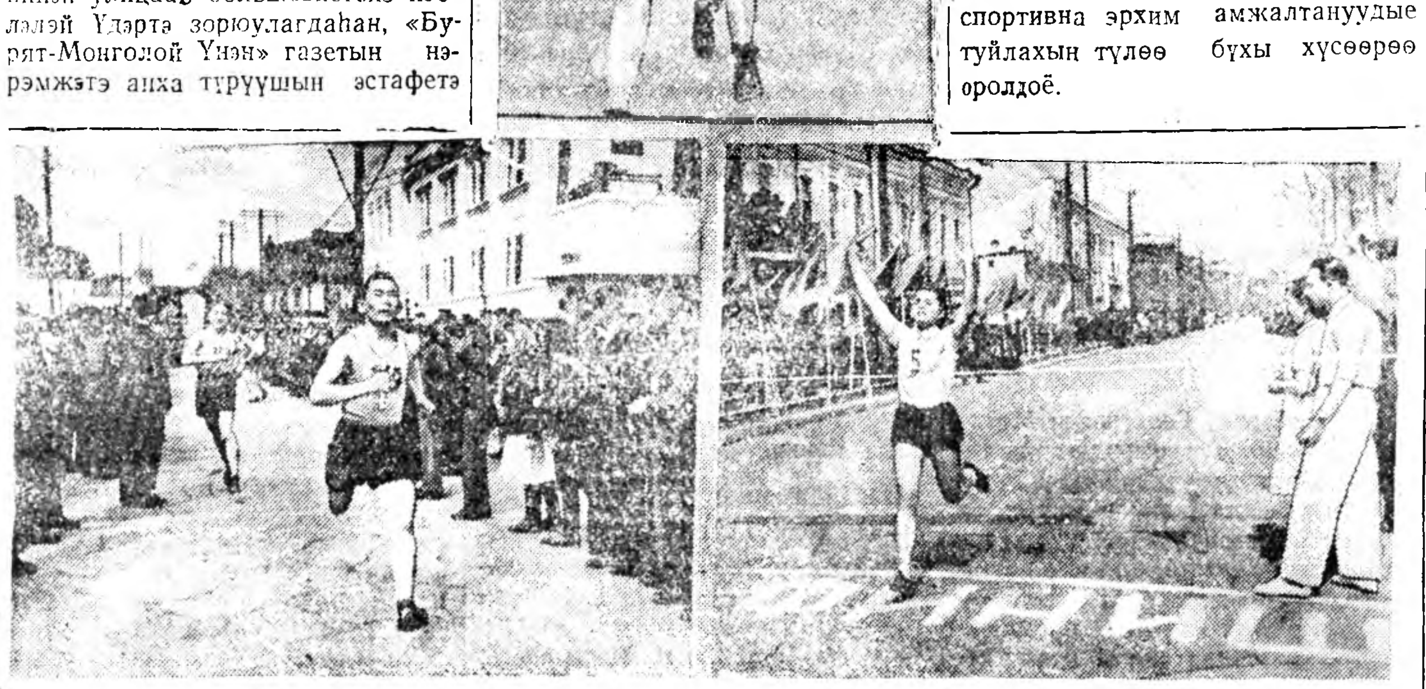
Мүрысөөнэй дүүрэһэнэй һүүлээр, илагша командануудта газетын редакциһаа грамотанууд ба кубогууд барюулагдаа.

Тэрэшэлэн «Наука» обществын, № 2 ЖУ-гэй ба № 65 һургуулиин коллективүүдтэ эстафетэдэ олон хүнүүдые хабаадуулһанайнь түлөө, пединститудай коллективтэ старт ба финишэй газарые эрхимээр шэмэглэһэнэйнь түлөө кубогууд ба грамотанууд барюулагдаба.

Тус эстафетэдэ старт ба финишэй хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү һайханаар шэмэглэгдэһые тэмдэглэхэ шухала.

Мүнөө эхилээд байгаа спортивна сезон соо физкультура ба спортые бүри хүсэтэйгөөр хүгжөөжэ, спортивна эрхим амжалтануудые туйлахын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдоё.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: доодо талада (зүүн гарһаа), зооветинститудай студент Номтоев эстафетэдэ түрүүлэн гүйжэ ябана. Доодо талада (баруун гарһаа), № 65 һургуулиин басагадай командаһаа Рита Винговатова финишэдэ түрүүлжэ ерэбэ.

Дээрэ, «Большевик» обществын физкультурна эхин коллектив. — пединститудай студентнэрэй командын түлөөлэгшэ Б. Будаев 5-дахи этап дээрэ эстафетэеэ Г. Банчиковта дамжуулан үгэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

Чехословацка республикые Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 5 жэлэй ойн һай…

ПРАГА, майн 7. (ТАСС). Чехословацка республикын ажалшад Советскэ Армяар өөрынгөө ороной сүлөөлэгдөһэнһөө хойшо 5 жэл болоһоной ойе угаахэ дэбжэлтэтэйгээр тэмдэглэбэ.

Нэрьемэ альгаташалгаар угтагдаһан Чехословацка республикын президент Клемент Готвальд парадта хабаадагшад ба ажалшадта хандан үгэ хэлэбэ.

Удаа тээнь, Чехословацка армиин частьнуудай, национальна аюулгүйе хамгаалха корпусой ба арадай милициин отрядуудай парад эхилбэ. Парад хадаа өөрынгөө сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые хамгаалхаар, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэхээр чехословацка арадай бэлэн байһанай түгэс хүсэтэ демонстраци болоо.

Тэрэнэй һүүлээр ажалшадай демонстраци болобо.

Гитлеровскэ булимтарагшадһаа Чехословацка республикые Советскэ Армиин сүлөөлһөөр табанжэлэй ойн хүндэлэлдэ бүхы городууд ба тосхонуудта үдэшэ орой болотор арадай зугаалган болобо.

Чехословацка республик… ветскэ Армиин сүлөөлһөөр … болоһоной ойдо зорюу… баярай суглаан Прагын … нальна театрта болоо.

Чехословацка республик… зидент Клемент Готвальд, … министр Антонин Запотоц… рэнэй ба ниитын элитэ аж… лагшад, коммунистическа … хүтэлбэрилэгшэд, культуры… кусствын ба наукын түлө… фабриканууд ба заводуудай … лэгшэд баярай заседани … байлсаба.

СССР-эй Министрнүүдэй … дэй Түрүүлэгшын Орлогшо … скэ Союзай Маршал Н. А. … нин түрүүтэй советскэ пра… ственна делегациие сугла… халуунаар угтаа.

Чехословакиие героическ… ветскэ Армиин сүлөөлһөөр 5 … ой тухай элидхэлые прем… нистр Антонин Запотоцкий …

Советскэ правительственн… легациие толгойлогшо Со… Союзай Маршал нүхэр Н. А. … ганинай хэлэһэн үгэ угаах… нирхойлтойгоор соносогдобо.

Гитлеровскэ Германиие илаһан… илалтын табанжэлэй ойе парижын… тэмдэглэбэ

ПАРИЖ. Гитлеровскэ Германиие илаһанай ба Берлиниие Советскэ Армиин эзэлэн абаһанай табанжэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Плейель зал соо болобо. Тус суглаанда 3 мянга гаран хүн хабаадаа. «Берлиниие илагшадта мүнхэ алдар!», «Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада бүгэдөөрөө, нэгэн хүн шэнгеэр, гар табия» гэһэн плакадууд зал соо харагдана.

Советскэ Союзай Гимнын ба «Марсельёзын» абяан доро генерал Пети суглаа нээбэ. Өөрынгөө богони үгэ соо, дэлхэйн хоёрдохи дайнай ябаса дээрэ тогтон хэлэжэ, тэрэ хадаа Советскэ Армиин … роизм ба хүсэ шадалые, … Сталинай полководческо … тэмдэглэһэн байна.

Гитлеровскэ Германиие … най ба Берлиниие Советскэ … миин эзэлэн абаһанай табан… ойдо зорюулагдаһан өли… Фернан Гренье хэбэ.

Түгэсхэлдөө Гренье хадаа … ко-советскэ хани барисаае … жүүлхые уряалһан ба со… арадай, Советскэ Армиин ба … Сталинай хүндэлэлдэ юрөөл … һан байна. Суглаанай дүүр… һүүлээр «Берлинэй уналга» … советскэ фильм харуулагдаа.

Эб найрамдал тухай Чехословацка Национальна суглаанай резолюци Польс… сеймдэ барюулагдаба

ВАРШАВА, (ТАСС). Чехословацка республикаһаа Варшавада байгаа посол Франтишек Пишек эб найрамдал тухай Чехословацка республикын Национальна суглаанай резолюциие Польско сеймын вице-маршал Барциковскийда барюулба.

Чехословацка республикын… циональна суглаанай резол… хэлэгдэһэн һанал бодол… Польско республикын сейм … һайшаана гэжэ вице-маршал … циковский мэдүүлбэ.

Атомна зэбсэг хорихо тухай уряада Германск… демократическа республикын 8 миллион хүн гар т…

БЕРЛИН, майн 8. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табилга Германскэ демократическа республикын хүн зоной дунда амжалтатайгаар ябуулагдажа байна.

АДН агентствын дамжуулһанай ёһоор, Саг үргэлжын комитедэй уряае дэмжэн 141,846 берлинецүүд майн 5 хүрэтэр гар табяа … Ехэ Берлинэй эб найрам… түлөө тэмсэлшэдэй комитет … сэбэ.

Хүсэдбэшэ мэдээнүүдэй … атомна зэбсэг хорихын түлөө … манска демократическа респу… кын 5 газар нютагуудта 8 милл… шахуу хүн гар табиба.

Саг үргэлжын комитедэй уряада Венгри… 7 миллион үлүүтэй ажалшад гар табиб…

БУДАПЕШТ, майн 8. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табилга Венгерскэ арадай республикада дүүрэө.

Гэр табилга хадаа имагта ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрөө. Тэрээндэ бүхы венгерскэ арад хабаадаба. Венгерскэ арад хадаа сэрэгэй зорилгонуудта атомна энерги хэрэглэхэ ябадалда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө нэгэн һаналаар голосовалһан, эб найрам… лай уласхоорондын фронт… өөрынгөө нигта нэгэдэлые … дахин харуулһан байна.

Бүхы орон доторнь 7.123.620 … дэлмэришэд, таряашад, албан… шад, сэрэгэй алба хэгшэд ба … рагшад уряада гар табяа. Бу… пештдэ 1.409.818 хүн уряада … табяа.

Тус орон дотор эб найрам… хамгаалха нютагай 26 326 ко… тэдүүд байгуулагдаа.

Атомна бомбо хорихо тухай петици Канадска правительствода барюулагдаа

Торонтоһоо Телепресс агентствын корреспондентын мэдээсэлһэнэй ёһоор, эб найрамдал хамгаалха бүхэканадска хоёрдохи конгрессэй Торонтодо нээгдэхын урда тээ, эб найрамдал хамгаалха канадска конгрессэй түрүүлэгшэ доктор Джеймс Эндикоттоор толго… лоһон делегаци Канадска пра… тельствода петици барюулба. Т… петици хадаа тэрээндэ гар таби… 200 мянган канадецуудай нэрэ… атомна бомбо хорихые эриһэ…

Эб найрамдал хамгаалха Бүхэканадска конгресс

ТОРОНТО, майн 7. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха Бүхэканадска хоёрдохи конгресс Торонтодо нээгдээ. Канадын нютаг бүриһөө ерэһэн 1500 шахуу делегадууд конгресс дээрэ байлсана.

Делегадууд хадаа Монреальһаа Торонто руу «Эб найрамдалай факелиие» эстафетээр дамжуулан асарһан залуушуулай түлөөлэгшэдые нэрьемэ альгаташал… амаршалба. Тэдэ залуушуул … эб найрамдал хамгаалха Кана… конгрессэй национальна Сове… түрүүлэгшэ Эндикоттдо тус ф… келые барюулһан байна.

Тэрэнэй һүүлээр Эндикотт үгэ … лээ.

Харюусалгатай редактор
Д. Д. ЛУБСАНОВ

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редакторэ—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02295. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000